

Doc. PhDr. Karel Berka, DrSc. vedúci vedecký pracovník Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV, významný odborník v oblasti logiky a dejín logiky, metodológie vied a histórie vedy oslávil v zdraví a aktívnej práci 4. mája 1988 svoje významné životné jubileum. Využívame túto príležitosť, aby sme sa aj my jeho priatelia a známi zo Slovenska pripojili a rozšírili rady gratulantov, a najmä úprimných, srdečných a priateľských blahoželaní. Teší nás, že mu môžeme popriať pri tejto významnej príležitosti predovšetkým mnoho životných síl a najmä zdravia.

Naše blahoželania spájame tiež s tým, čo si osobitne vážime, jeho krásny a priateľský vzťah k Slovensku, ktorý sa začal formovať pred mnohými desiatkami rokov a pretrváva až dodnes.

Doc. PhDr. K. Berka, DrSc. je rodák z Břeclavy. Absolvoval štúdiá na Filozofickej fakulte v Brne, doktorát z filozofie získal na Palackého univerzite v Olomouci, habilitoval sa na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Začal pracovať ako učiteľ a od roku 1955 ako vysokoškolský učiteľ na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej. Jeho pedagogická činnosť bola vždy nerozlučne spojená so širokou a bohatou vedeckou činnosťou. Od roku 1969 pracuje na Ústave pro filozofii a sociologii ČSAV. Avšak aj ako vedecký pracovník zostal verný výchovnému poslaniu učiteľa a vychovávateľa mladej generácie.

Už sme spomenuli, že doc. PhDr. K. Berka, DrSc. patrí medzi významných a uznávaných vedcov. Nie je to len ornament pri slávnostnej príležitosti. Uznanie získal dlhoročnou, systematickou a usilovnou prácou. Je autorom desiatok monografií, vedeckých a odborných štúdií u nás i v zahraničí.

Doc. PhDr. K. Berka, DrSc. si autoritu a uznanie získal v niekoľkých vedných oblastiach. Je to predovšetkým oblasť dejín logiky. Patrí medzi významných znalcov Aristotela, najmä jeho logických spisov. K týmto prácam publikoval mnoho základných štúdií a komentárov a je autorom monografie o *Aristotelovi* (1966). Ešte väčší ohlas získal knihou, ktorú napísal v spolupráci s I. Kreiserom *Logik-Texte. Kommentierte Auswahl zur Geschichte der modernen Logik*.

Z množstva štúdií a prác venovaných otázkam metodológie vied treba nesporne spomenúť monografiu *Měření. Pojmy, teorie, problémy* (1977), ktorej základným cieľom bolo zhodnotiť a uskutočniť určitú syntézu problémov teórie a metodológie merania so silným akcentom na otázky merania v spoločenských vedách. O tom, že dané ciele úspešne svojou prácou dosiahol, svedčí ohlas doma i v zahraničí. Prejavilo sa to i prekladom danej publikácie do angličtiny a najnovšie ruštiny. Samozrejme, diapazon metodologických výskumov doc. PhDr. K. Berku, DrSc. je oveľa širší. Kritické analýze podrobil rozličné buržoázne koncepcie filozofie vedy, najmä rozličné koncepcie orientované na filozofické analýzy dejín vedy, označované niekedy i ako nová história vedy. Oveľa dôležitejšie je, že v rámci týchto analýz ukázal nevyhnutnosť úzkej spätosti metodologických skúmaní vedy so skúmaním histórie vedy. Jeho cieľom je preskúmať zložitý, rozporuplný rozvoj vedy a vedeckého poznania. Pritom jeho prístup k analýze vedy neznamena ani ústupky gnozeologickému relativizmu, ani neoslabuje kognitívne funkcie vedy.

K. Berka sa významne zaslúžil o zoznámenie širokej verejnosti s dielom významného českého učenca B. Bolzana, či už ako predseda celoštátneho or-

ganizačného výboru pre oslavy 200. výročia jeho narodenia alebo ako autor mnohých štúdií o jeho diele, ale predovšetkým publikovaním zasvätenej populárno-vedeckej práce *Bernard Bolzano* (1981). V danej práci znova osvedčil svoj cit a talent ako popularizátor vedy, ktorý už predtým prejavil ako spoluautor populárnych prác z logiky, a to *Co je logika* (1962), *Co víte o modernej logike* (1981) a ďalších.

Hodnotenie záslužnej práce by bolo neúplné, keby sme nespomenuli jeho širokú organizátorskú prácu v rôznych funkciách v rámci Čsl. komitétu pre dejiny a filozofiu vedy, v Medzinárodnej únii pre dejiny a filozofiu vedy a ďalších organizáciách. Aktívne pracuje ako školiteľ aspirantov, člen komisií pre obhajoby hodností kandidátov a doktorov vied, ako školiteľ diplomantov, oponent vedeckých prác a erudovaný prekladateľ.

Vážime si osobnosť doc. PhDr. Karela Berku ako vedca, pedagóga, organizátora i popularizátora vedy, jeho vlastností ako človeka. Prajeme mu do ďalších rokov veľa životného optimizmu, ale nadovšetko pevné zdravie. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu i spoločnú prácu, na nové diskusie a stretnutia s ním u nás na Slovensku. Poteší nás úprimne každý jeho úspech, každý výsledok jeho budúcej práce. Sme presvedčení, že ich bude ešte veľmi mnoho.

Vojtech Filkorn
Jozef Vicieník